

TÜRKİYE, ÜLKE DESTEK STRATEJİSİ MATRİSİ

Not: MY04-06 sütunu CAS'a dahil kredi ve kredi dışı programları yansıtmaktadır. Orijinal programdaki tüm değişiklikler *yatık* harflerle gösterilmiştir.

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY 04-06		
I. SAĞLAM BİR MAKROEKONOMİ VE YÖNETİŞİM							
1. Makroekonomik istikrarın korunması ve ekonomik büyümenin sürdürülmesi	- Yıllarca yapılan aşırı harcamalar ve güçsüz bir mali sektör, istikrarsız bir makroekonomik ortama, yüksek seviyelerde borca ve periyodik krizlere neden olmuştur. Bu döngünün kırılması, güvenilir bir makroekonomik çerçeveyi, mali uyumu, sağlam bir mali sektörü ve büyümenin desteklenmesi için yapısal önlemleri gerektirmektedir.	- Hükümetin stratejisi, istikrarın güçlendirilmesine ve enflasyonun düşürülmesi sürecine yönelik makroekonomik politikaları; mali sektör ve kamu sektörünün zayıf yönlerini düzeltmeyi amaçlayan yapısal politikaları; eşitliğe dayalı insani gelişim ve sosyal kalkınmaya yönelik politikaları içermektedir - Makroekonomik strateji, esnek bir döviz kuru rejimini, sıkı bir talep yönetimini ve borçların piyasaya dayalı bir yaklaşımla yönetilmesini bir araya getirmiştir. Güvenilirlik, IMF ve Dünya Bankası programlarına bağlılık suretiyle güçlendirilmiştir.	- CAS dönemi süresince ortalama yıllık reel GSMH büyüme oranının %5'lik bir seviyede gerçekleşmesi. Türkiye'nin 2001 sonrası büyüme performansı oldukça güçlüdür. 2003-04 döneminde ortalama GSMH büyümesi %8'e yaklaşmıştır. - 2006 yılı itibarıyla enflasyonun tek haneli rakamlara düşürülmesi. 2004 senesinde enflasyon oranı tek haneli rakamlara düşürülebilmüş ve yıl sonu TÜFE enflasyon oranı tarihi olarak düşük seviyelere inmiş ve %9.3 olarak gerçekleşmiştir. Kamu güvenilirlik göstergelerine sürdürülebilir seviyelerde istikrar kazandırılması. 2003-04 döneminde ekonomi büyümeye devam ettikçe, sıkı para politikası ve sıkı mali politikalara devam edildikçe, Türkiye'nin hem iç hem de dış piyasalardaki borçlanma maliyeti düşmüştür. Bu, giderek artan güvenin bir neticesi olup, hükümetin reform sürecine devam etme kararlılığı ve AB üyeliği yönünde atılan adımlar buna yardımcı olmuştur	IBRD kredileri: - ERL MY00 - PPSAL II MY02 IBRD kredi dışı: -CEM MY03	IBRD kredileri: - PPSALIII MY04 - PPSAL MY05 (MY06 için planlanan PPDPL I) - PPSAL II FY06 (MY07 için planlanan PPDPL II) - PFSAL FY06 (MY06 için PEGDPL) IBRD kredi dışı: - CEM MY05 (devam etmekte; MY06 için planlanmıştır)	- Programın bütünü çerçevesinde ve yurt içi faiz oranları, enflasyon, yeni devlet iç borçlanma senetlerinin vadeleri, bütçe sonuçları ve özel sermaye girişleri ile ilgili olarak kayda değer bir ilerleme sağlanması dahil olmak üzere tatminkar bir makroekonomik program.	- Makroekonomik program pek çok açıdan başarılı olmuştur. Türkiye Şubat 2005 tarihinde IMF ile ilk kez 3 senelik bir standby anlaşmasını tamamlamış bulunmaktadır. Yeni bir 3 senelik standby anlaşması Mayıs 2005 tarihinde IMF İcra Kurulu tarafından onaylanmıştır. 3 senelik dönem içerisinde %24'lük bir büyüme yaşanmıştır. Enflasyon, bir nesilden fazla bir süreden bu yana ilk defa tek haneli rakamlara düşürülebilmştir. Güven artışında etkin olan faktörlerin başında daha iyi bir kamu maliyesi yönetimi gelmektedir. 2003-04 döneminde faiz dışı fazla %6'nun üzerindedir. Düşüşe geçen faiz oranları ve ulusal para birimindeki değer artışı, 2002 senesinde %79 olan kamu borç stoku/GSMH oranının 2004 senesinde %64'e gerilemesini sağlamıştır. Ekonomik faaliyetlerdeki canlanma ise ithalatı körüklemiş, bu ise 2004 cari hesap açığının beklenenin çok üzerinde, GSMH'nin %5.1'i düzeyinde gerçekleşmesine neden olmuştur. Bu açık, sermaye girişi sayesinde kolaylıkla finanse edilmiştir.

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY 04-06		
2. Sürdürülebilir kamu mali dengelerine yönelik mali uyum uygulanması	- Borç yükünün azaltılması kamu sektörünün birkaç yıl boyunca faiz dışı fazla vermesini gerektirmektedir. Bunun için de belirli bir zaman süresince sürdürülmesi güç olan bir seferlik önlemlere güvenmek yerine sürdürülebilir bir mali uyum sağlanması gerekir.	- Mali piyasalarda istikrarın temini ve borçların kontrol altına alınmasını sağlamak üzere tasarlanmış sıkı kamu maliyesi politikaları içeren bir makroekonomik çerçeveye bağlılık. - Vergi rejiminin OECD standartlarına uygun bir şekilde rasyonelleştirilmesi ve sadeleştirilmesi amacıyla bir orta dönem vergi stratejisi uygulanması. - Kamu istihdamının azaltılması da dahil olmak üzere, harcamaların azaltılması amacıyla geniş kapsamlı bir faaliyet programı yürütülmesi. Mali sektör ve enerji sektöründe şartlı yükümlülüklerin azaltılmasına yönelik tamamlanmış önlemleri içeren III. Bölüme bakınız..	- Mali hedeflere ulaşılmıştır (hali hazırda 2003 ve 2004 yılları için faiz dışı fazla, konsolide kamu sektörü için, GSMH'nin % 6,5'idir). <i>Mali performans ekonomik programın mihenk taşıdır. 2003 senesinde faiz dışı fazla %6.2'ye, 2004 senesinde ise %6.9'a ulaşmıştır.</i> - Sağlık, eğitim ve sosyal korumaya yönelik gerçekleşen kamu harcamaları kriz öncesi dönemdeki seviyelerde korunmuştur. GSMH'ya oran olarak kriterler şöyledir : - eğitim : % 4,25 - sağlık : % 3,25 - sosyal korunma : % 7,0. <i>2003 senesinde GSMH payı olarak tahmini sosyal amaçlı kamu harcamalarının düzeyi %14.5'lik kriterin de üzerinde yaklaşık %18 olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli nedeni ise sosyal güvenlik harcamalarındaki plansız artıştır. 2004 senesine ilişkin ön veriler %14.5'in üzerinde bir paya işaret etmektedir.</i> - Sürdürülebilir mali uyum için gerekli koşullar sağlam bir şekilde oluşturulmuştur. <i>Orta vadeli ekonomik program ile IMF tarafından onaylanan yeni standby anlaşmasında da açıkça görüldüğü üzere Hükümet, güçlü bir mali uyum gayreti içerisinde olduğunu kanıtlamıştır.</i>	IBRD kredileri - PFPSAL II FY02	IBRD kredileri: - PFPSALIII MY04 - PPSAL MY05 (MY06 için planlanan PPDPL I) - PPSAL II FY06 (MY07 için planlanan PPDPL II) IBRD kredi dışı - MY 04 vergi reformu için IDF (alınmamıştır)	- 2003-06 yılları için, Hükümetin makroekonomik hedefleri ile tutarlı ve sağlık, eğitim ve sosyal koruma için yeterli harcama kaynağı tahsis etmeye devam eden tatminkar bütçeler benimsenmiştir. - 2003-06 yılları için, faiz dışı fazla hedefleri ile tutarlı ve geçici önlemlerle sürdürülebilirlik önlemlerine yönelmeye devam eden tatminkar kamu mali uyum paketleri.	- <i>Tatminkar bütçeler onaylanmıştır. Kamu sektörü için %6.5'lik faiz dışı fazla hedefi dahil olmak üzere 2005-06 dönemi için tespit edilen kamu mali hedefleri orta vadeli makroekonomik çerçeveye tutarlılık göstermektedir.</i> - <i>İstikrarlı bir biçimde yürütülmektedir. (Sağlık ve emeklilik başta olmak üzere) sosyal güvenlik açığının 2005-2007 seneleri arasında GSMH'nın %4.5'i ile sınırlı kalması hedeflenmiştir. Emeklilik ve sağlık sigorta sistemi hakkında kanun taslağı Meclise gönderilmiştir.</i>
		- Mali açıdan sürdürülebilirliğini sağlamak ve kapsamını genişletmek amacıyla sosyal güvenlik sistemi ile ilgili kapsamlı bir reform uygulanması (bkz. II. Bölüm).		IBRD kredileri - MY06 için PPDPL I planlanmıştır. - HTP IBRD kredi dışı: - MY04 için PPDLP I-sosyal güvenlik reformuna yönelik olarak PHRD hibesi - MY04 için HTP'ye yönelik PHRD hibesi	- Vergi sistemini geliştirmeye yönelik strateji başarıyla uygulanmıştır. IBRD kredi dışı: - MY04 için PPDLP I-sosyal güvenlik reformuna yönelik olarak PHRD hibesi - MY04 için HTP'ye yönelik PHRD hibesi	- Merkezi hükümette ve KİTlerde personel sayısını ayarlamaya yönelik program başarıyla uygulanmıştır..	- <i>Nisan 2003 tarihinde, dolaysız vergilendirme rejiminin OECD standartları ile uluslararası en iyi uygulamalara uygun biçimde sadeleştirilmesi ve birleştirilmesini sağlamaya yönelik tasarlanan dolaysız vergilendirme reformunun parçası olarak bir dizi yeni mevzuat kabul edilmiştir. Ocak 2004 tarihinde ise Serbest Bölgelerden elde edilen hakların rasyonelleştirilmesi başta olmak üzere, coğrafik, sektörel ve diğer yeniden yatırım teşviklerinin azaltılmasına yönelik ikinci bir mevzuat paketi kabul edilmiştir. Gelir İdaresi Kanunu 2005 senesinin Mayıs ayında yasalasmıştır. Bu kanun, Maliye Bakanlığı bünyesinde yarı özerk bir gelir idaresi tesis etmektedir.</i> - <i>2003-04 döneminde özelleştirmelerin neticesi olarak KİT'lerdeki çalışan sayısında daha ziyade isteğe bağlı emeklilik yoluyla azalma devam etmiştir. Konsolide bütçe kuruluşlarında çalışan devlet memurlarının sayısına yönelik sınırlama korunabilmiştir. Kamu sektöründeki istihdam sistemine yönelik veriler üçer aylık seriler halinde yayınlanmaya başlanmıştır.</i>

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY 04-06		
3. Kamu harcama yönetiminin etkinliğinin artırılması	<p>- Bütçe dışı programlarla ilgili olarak yeterli seviyede kapsamlı bilgi olmaması, program öncesinde karar alma ve program sonrasında değerlendirme yapma süreçlerini güçleştirmiştir. Esnek olmayan içkontrol sistemi, fonların israf edilmesinin, etkisizliğinin ve yön değiştirmesinin en aza indirilmesine dair hiçbir düvence vermemektedir.</p> <p>- Yerinden yönetim sürecinin ilerletilmesi suretiyle yerel seviyede hizmet sunumuna yönelik mekanizmaların geliştirilmesine giderek daha fazla ihtiyaç duyulması.</p>	<p>- (i) bütçe hazırlık ve uygulama süreçlerine yönelik reformu; (ii) kamu muhasebe, tedarik ve denetleme fonksiyonlarının güncellenmesini; (iii) tedbirli bir kamu borç yönetimi uygulanmasını sağlamak amacıyla yasal önlemleri ve kurumsal kapasite geliştirilmesini içeren çok yıllık bir stratejinin uygulanması</p> <p>- Kamu sektörü reformu, yerinden yönetim yoluyla hizmet sunumu ve belediye reformu üzerinde yoğunlaşmak suretiyle desteklenecektir. Bu destekleyici önlemlerle ilgili açıklamalar için aşağıdaki yerel hizmet sunumu konusunda bakınız.</p>	<p>- Bütçe hazırlama süreci gerçek anlamda güvenilirlik kazanmıştır ve performans bütçelemeye yönelim sürdürülmektedir. 2005 bütçesi elektronik Bütçe Yönetim Bilgi Sistemi kullanılarak hazırlanmış ve özel ödenek ve özel gelirlerin tamamı 2005 bütçesine eklenmiştir. Sosyal güvenlik transferleri ve tarım kesimine yönelik sübvansiyonlar ise Hazine yahut Maliye Bakanlığı bütçesi içerisinde gösterilmek yerine ilgili Bakanlık bütçesinde gösterilmeye başlanmıştır. Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan uygulama sirkülerine göre 2006 bütçesi Kamu Mali Yönetim ve Kontrol yasasına uygun şekilde hazırlanacaktır. 2004 tarihinden bu yana stratejik planlama ve performans bütçeleme üzerine 8 ayrı pilot çalışması yürütülmektedir.</p> <p>- Yeni GFS (Devlet Mali İstatistikleri) bütçe sınıflandırması 2004 yılında konsolide bütçeli kurumlarda kullanılmaya başlanmış ve 2006 yılı bütçesinde genel devleti kapsayacak şekilde kullanılacaktır. Konsolide bütçeli kurumlarda kullanılmaya başlayan GFS sınıflandırmalarının uygulandığı kurumlar arasında çoğu özel bütçe kuruluşları da yer almaktadır. Yerel idareler hariç tüm kamu kurumları 2006 senesinden itibaren bütçelerini GFS sınıflandırmasına göre hazırlayacaklardır.</p> <p>Konsolide bütçeli kurumlarda mali sorumluluk uygulamaları uluslararası normlara yaklaştırılmıştır. Sayıştay'ın ön kontrol yetkisi 2005 senesinde kaldırılmıştır. Maliye Bakanlığı'nın ön kontrol yetkisinin uygulanabileceği kontrol limitleri ise 2005 senesinde artırılmıştır. KMYK kanunuyla tutarlı bir Sayıştay kanun taslağı hazırlanarak Meclis'e sunulmuştur.</p> <p>- Hükümet tüm kamu sektörü - borçlarını tedbirli bir şekilde - yönetebilmektedir. Borç yönetim ofisi faaliyete geçmiştir.</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <p>- PFPSAL II MY02</p> <p>IBRD kredi dışı:</p> <p>- Kamu İhale Kurumu için IDF MY 03</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <p>- PFPSALIII MY04 - PPSAL MY05 (MY06 için PPDPL I planlanmıştır) - PPSAL II MY06 (MY07 için PPDPL II planlanmıştır)</p> <p>IBRD kredi dışı:</p> <p>Kamu borç yönetimi için IDF MY 04</p> <p>- PER (MY06 için planlanmıştır)</p>	<p>- GFS bütçe sınıflandırması ile ilgili pilot program başarı ile uygulanmış ve GFS bütçe sınıflandırması ve değiştirilen tahakkuk temeline dayanan muhasebe tüm genel devlet kurumlarına uygulanmıştır.</p> <p>- Rasyonel bir PIP'nin (Kamu Yatırım Programı) sürdürülmesi için bir faaliyet planı uygulanmış ve işletimsel performansı geliştirmeye yönelik bir pilot program uygulanmaktadır.</p> <p>- İlgili bakanlıklar ve kurumların işletimsel performansını geliştirmeye yönelik program genişletilmiştir.</p> <p>- Tüm mal, iş ve hizmetlerle ilgili kamu tedarik uygulamaları yeni kanuna göre uyarlanmıştır.</p> <p>- Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu yürürlüğe girmiş ve Bakanlıklar ve ilgili kurumlar yeni kanunla uyumlu etkili iç kontrol mekanizmalarını benimsemeye başlamıştır.</p> <p>- Kamu borç yönetimi kanunu ile uyumlu kapsamlı bir risk yönetimi çerçevesi getirilmiş ve bütünüyle uygulamaya konmuştur.</p>	<p>- GFS bütçe sınıflandırma çalışması 2004 yılında konsolide bütçeyi kapsayacak biçimde uygulamaya konmuştur 2005 senesinde uygulama kapsamı, (düzenleyici ve denetleyici kurumlar olmak üzere) bir kaç istisna haricinde özel bütçeli kurumları içerecek biçimde genişletilmiştir. Konsolide bütçe kurumları için tahakkuk esaslı muhasebe sistemi uygulamaya konmuştur.</p> <p>- 2004 senesinde genel bütçede yapılan kesintiler nedeniyle, projelerin ortalama tamamlanma süresi uzamıştır. Ancak, bu süresinin 2005 senesinde 6.6 yıla düşeceği öngörülmektedir. (haziran 2004 tarihli) Yüksek Planlama Kurulu kararına göre, PIP rasyonelleştirme eylem planı revize edilmekte birlikte, PIP'in rasyonelleştirilmesini sağlamaya yönelik genel İhale Hükümet'in taslak orta vadeli programına eklenmiştir. Program özellikle, projelerin ortalama tamamlanma süresini 2006 ile 2008 yılları arasında azaltma hedefi ve projelerin izlenmesi ve değerlendirilmesi gibi yapısal önlemler de içermektedir. Eylül ayında açıklanacak yıllık programda ise daha ayrıntılı önlemlere yer verilecektir.</p> <p>- 6 kamu kurumundaki performans yönetimine dair başlatılan pilot program 2003 senesinde tamamlanmıştır. 2004 senesinde DPT ve MB tarafından 8 kurumda stratejik planlama ve performans bütçeleme çalışmaları başlatılmıştır.</p> <p>- Yeni Kamu İhale Kanunu 2003 senesinde yürürlüğe konmuştur. Dünya Bankası'nın da görüşleri ışığında yasa üzerinde değişiklik yapılmış ve AB norm ve uygulamalarına uygun olarak diğer değişiklik önerileri de hazırlanmaktadır.</p> <p>- Yasalastırılmıştır. Bazı maddeler uygulamaya konmuştur. Bütçeyle ilgili maddeler 2006 senesinden itibaren uygulanmaya başlayacaktır.</p> <p>- Hazine Müsteşarlığı bünyesinde oluşturulan borç yönetim ofisi (Orta Ofis), alınan 320,000 ABD Doları tutarındaki IDF Hibesinin desteğinde borç ve risk yönetim konularında kapasite oluşturma çalışmalarına devam etmektedir. Orta Ofis 2003 senesinden bu yana üçer aylık dönemler halinde yönetim raporları yayınlamaktadır.</p>

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY 04-06		
4. Kamu sektöründe yönetişimin geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Kamu sektörünün geniş kapsamı ve yetersiz kamu sektörü yönetimi kayda değer ölçüde israfı neden olmuştur. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2002 yılında, şeffaflığın artırılması ve kamu sektöründe iyi yönetim sağlanması için bir strateji benimsenmiştir. Bu strateji beş alanı kapsamaktadır: kamu yönetimi, yargı sistemi, siyasal sistem, sivil toplum ve özel sektör. 	<ul style="list-style-type: none"> - Teşhise dayalı ve iş anketleri ile yapılan ölçümlere göre Türkiye'nin algılanan yolsuzlukla ilgili gözle görünür bir şekilde ilerleme kaydettiği belirlenmiştir. Dünya Bankası tarafından gerçekleştirilen yakın tarihli bir araştırmaya (Kaufmann et al.) göre Türkiye'nin çok seslilikle hesap verilebilirlik, siyasi istikrar ve hükümet etkinliği göstergeleri 2004 sensinde 2000 senesine kıyasla ilerleme kaydetmiştir. Yolsuzlukla mücadelede 2000 ve 2002 senelerine kıyasla daha iyi bir noktaya gelinmiştir. - Hükümet bir orta dönem kamu hizmeti programı başlatmıştır. Hükümet "devlet memurları kanun" taslağı üzerindeki çalışmalarını sürdürmektedir. 	<ul style="list-style-type: none"> IBRD kredileri : - PPSAL II MY 02 IBRD kredi dışı : - Yolsuzluk Önleme (TA – teknik destek) MY 03 	<ul style="list-style-type: none"> IBRD kredileri - PPSALIII MY04 - PPSAL MY05 (MY06 için planlanan PPDPL I) - PPSAL II MY06/(MY07 için planlanan PPDPL II) 	<ul style="list-style-type: none"> - Yönetişimin iyileştirilmesi ve yolsuzlukla mücadele için benimsenen strateji başarıyla uygulanmıştır; kamu oyunun bilgilendirilmesine yönelik programlar uygulanmaktadır. - Kamu hizmeti reform stratejisi benimsenmiş ve başlatılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vatandaşların kamu kesiminin performansını izleyebilmeleri için yeni bir zemin hazırlayacak önemli bir yasa olan Bilgi Edinme Hakkında Kanun 2003 Ekim ayında kabul edilmiştir. Etik Kurulu'nun kurulmasını da içeren ve kamu görevlilerinin mesteki davranış kurallarını düzenleyen yasa Haziran 2004 tarihinde kabul edilmiştir. Etik Kurulu'nun üyeleri Eylül 2004 tarihinde atanmıştır. - Hükümet mevcut kanunun yerine alacak yeni "devlet memurları kanun" taslağı üzerindeki çalışmalarını sürdürmektedir. DPT "İşlevsel Gözden Geçirme" taslağını hazırlamış ve söz konusu taslak metin Dünya Bankası tarafından incelenmiştir.
5. Yerel hizmetlerin sunumunun geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Mali baskılar artan hizmet taleplerinin merkezi bütçeden daha fazla tahsisat yapılması yoluyla karşılanmasını içeren eski uygulamaları ortadan kaldırmıştır. - Transferler ve borçlanma sisteminde teşvik eksikliği nedeniyle mali disiplin yetersizdir. - Yerel seviyede hem işletim hem de sermaye harcamalarının merkezi devlet tarafından sağlanan büyük fonlar yoluyla karşılanması nedeniyle yerel sorumluluk azalmıştır. - Özel sektörün rolü sınırlıdır. - İhtiyaçların yüksek seviyede olmasına karşın herhangi bir belediye finansman mekanizması bulunmamaktadır. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hükümet Yerel İdarelerle ilgili bir çerçeve kanun taslağı hazırlamaktadır. Bu kanun, yerel, taşra ve merkezi idarelerin sorumluluklarına açıklık getirecek ve yeni reformlar için temel oluşturacaktır. - Devletin yerel seviyesine ulaşmak amacıyla, belediye operasyonlarında mali sorumluluk, bütçe sınıflandırma ve kontrol, ve şeffaflık konuları üzerinde yoğunlaşmak suretiyle kamu sektörü reformunun derinleştirilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Yerel vergi ve ücretlerin gözden geçirilmesi sürecinin tamamlanması. Süreç henüz başlatılmamıştır. - Pilot Performans İzleme Sisteminin kurulması ve halka sunulması. Tamamlanmıştır. - Belediye gelirlerinin artan payının, yerel olarak yükseltilmesi. - Merkezi transferlerin bir kısmının yerel hizmet performansı ile ilişkilendirilmesi. Belediye hizmetleri veya merkezi transfere ilişkin temel henüz reform sürecinden geçirilmemiştir. - Hizmet sunumunda özel sektörün katılımının artırılması. Daha ziyade enerji sektöründe olmak üzere, katılım yavaş da olsa artmaktadır. - Yeniden şekillendirilen kurallara göre belediyelere İller Bankası aracılığıyla yeni kredi sağlanması. İller Bankası reformu hazırlanmış, ancak henüz hayata geçirilmemiştir. - Belediyelerin şüpheli alacaklarının azaltılması.. 	<ul style="list-style-type: none"> - IBRD kredi dışı : - Belediye Sektörü Raporu MY 03 - Su ve Atık Su Sektörü Raporu MY 03 - Performans İzleme Sisteminin Geliştirilmesi (IDF hibesi) 	<ul style="list-style-type: none"> IBRD kredileri: - PPSAL MY05 (MY06 için planlanan PPDPL I) - PPSALII MY06 (MY07 için planlanan PPDPL II) Belediye Reformu ve Hizmetleri Projesi MY 05 	<ul style="list-style-type: none"> - Belediye Sektörü Raporunda yer alan tavsiyelerin Hükümet tarafından benimsenmesi. - Su ve Atık Su Sektörü Raporunda yer alan tavsiyelerin Hükümet tarafından benimsenmesi.. - Pilot Performans İzleme Sisteminin uygulamaya konması. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bu tavsiyeler iki konuyla yakından alakalıdır. Birincisi, kamu sektörü reformudur ki, yeni kanunlar ve yerel yönetimlerin katılımıyla bu alanda gelişme kaydedilmekle birlikte, Anaya mahkemesi nezdinde açılan davalar uygulamayı yavaşlatmıştır. İkincisi, mali aracılık konusuna ilgilidir ki, İller Bankası stratejisiyle ilgili olarak hükümetin eyleme geçmesi beklenmektedir. - Su sektörüyle ilgili olarak, hükümetin ele aldığı İller Bankası reform stratejisinde Belediye Hizmet Kredileri'nde performansın artırılmasına yönelik olarak özel önlemler yer almaktadır. Bu tür kredilere taraf olanlar belediye sınırları içerisindeki su sektörünün yönetişiminde de görev almaları gerekecektir. Ancak, PPP önerileri konusunda herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir. - IDF hibesi çerçevesinde hükümet tarafından pilot performans izleme sistemi kurulmuş ve halen uygulanmaya devam etmektedir.

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY 04-06		
II. İNSANİ VE SOSYAL KALKINMA							
1. Korunmasız ve zayıf grupların ekonomik büyümeye katılma kabiliyetlerinin artırılması suretiyle ekonomik kırılganlığın ve eşitsizliğin azaltılması	<p>- Son yirmi yıldaki ilerlemelere rağmen ekonomik kırılganlık ve eşitsizlik önemini korumaktadır.</p> <p>- Benzer gelir seviyesine sahip ülkelerle karşılaştırıldığında sosyal göstergeler kayda değer ölçüde geri kalmıştır ve yaygın bölgesel farklılıklar gözlenmektedir..</p>	<p>- İstihdam yaratan büyümenin gerçekleştirilmesi ve beşeri sermaye tabanının geliştirilmesi yoluyla korunmasız ve zayıf grupların ekonomik büyümeye katılma kabiliyetlerinin artırılması.</p> <p>- Okul tesislerinin kalitesinin yükseltilmesi ve genişletilmesi, daha iyi öğretim ve öğrenim malzemelerinin sağlanması, ve temel eğitim okullarında toplumsal katılımın desteklenmesi suretiyle kırsal kesimlerdeki okula kaydolma açığının azaltılması.</p> <p>- Öğretmenlere, okul müdürlerine ve okul müfettişlerine eğitim sağlanması suretiyle temel eğitimin kalitesinin artırılması.</p> <p>- Kırsal kesimlerdeki okullara ve ihtiyacı olan şehir okullarına eğitim malzemesi sağlanması, ve ICT 'nin (bilgi ve iletişim teknolojileri) ülke genelinde tüm temel eğitim okullarına getirilmesi.</p> <p>- Daha güçlü ve daha esnek orta öğretim ve meslek eğitimi sonucunda okula kayıt ve okul bitirme, ve lise eğitimine devam etme ve/veya iş bulma oranlarının artması.</p> <p>- Cinsiyet eşitliğinin desteklenmesiyle ilgili MKH'ye yönelik ilerleme kaydedilmesi amacıyla özellikle orta öğretimde cinsiyet eşitliğinin artırılması.</p>	<p>- Düşük aşırı yoksulluk oranının (% 1,8) korunması ve 2001 yılında % 15 olan kırılganlık oranının, 2006 yılında % 12'ye düşürülmesi. %1.8 olan aşırı yoksulluk oranında bir değişme olmamıştır. Kırılganlık kavramının tanımı değiştirilmiştir ve 2002 yılında %27 olan yoksulluk oranının 2005 yılında %21-25'e gerileyeceği ön görülmektedir.</p> <p>- Temel eğitimde okula net kayıt oranlarının % 99'un altında olmamak kaydıyla korunması. Doğru veri eksikliği nedeniyle baz ve beklenen neticeler henüz belirlenmemiştir. Temel eğitimde okula net kayıt oranı 2001 ve 2004 yılları arasında %89 şeklinde gerçekleşmiştir. Bu oranın 2006 senesi itibarıyla %92'ye yükseleceği beklenmektedir.</p> <p>- Okur yazarlık ve eğitimde kaydedilen başarılar konusunda bölgesel farklılıkların azaltılması. Ulusal değerlendirme çalışmalarından elde edilen verilere göre, eğitimde kaydedilen başarılar konusunda az da olsa ilerleme kaydedilmiştir.</p> <p>- Temel eğitim yaş grubunun tümüne hizmet verecek şekilde 2 milyon temel eğitim öğrencisi için ek kapasite yaratılması ve sınıflardaki kalabalığın azaltılması. Temel eğitim okul ve derslik sayısı yetersizdir. Kentsel bölgelerdeki okullardaki sınıfların pek çoğu aşırı kalabalıktır. Bazı okullarda üçlü öğretim verilmektedir.</p> <p>- Orta öğretim programlarının revize edilmesi ve orta öğretime erişimin geliştirilmesi sonucunda, 2006 yılı itibarıyla başlangıçta % 90'lık bir kayıt oranı elde edilmesi. Kız öğrencilerin orta öğretim programlarına net kayıt oranı 2001 ile 2004 yılları arasında %39'dan %50'ye yükselmiştir. Orta öğretim programları henüz revize edilmemiştir.</p> <p>- Kızların orta öğretime kayıt oranlarının artması; erkek / kız oranının 2006 yılı itibarıyla 1.20'den 1.15'e gerilemesi. Orta öğretimde Erkek/Kız oranı 2001 ile 2004 yılları arasında 1.21'den 1.17'ye gerilemiştir ve bu oranın 2006 yılında 1.15'e gerilmesi beklenmektedir.</p> <p>- Eğitimle ilgili kamu harcama kriterine ulaşılması (2003 yılında GSMH'nin % 4,25'i). Harcamalar, kriterin bir miktar altında kalmıştır.</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temel Eğitim Projesi APLI MY98 - SRMP MY02 - Temel Eğitim Projesi APLII MY03 <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yoksulluk ve Krizle Mücadele Raporu MY03 	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orta Öğretim MY05 - Sağlık Sektörü Dönüşüm Projesi MY04 - PSSP II MY05 <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - STK diyalogu - Yoksulluk ve Kırılganlık Değerlendirmesi MY05 - Eğitim ESW (Ekonomi Sektör Çalışması) MY05 (Eğitim Sektörü Çalışması olmuştur) 	<ul style="list-style-type: none"> - Yaklaşık 3.000 temel öğretim okuluna daha ICT donanım ve yazılımının, eğitim portalının sağlanması ve 4.000 okulda eğitim malzemelerinin geliştirilmesi.. - Kırsal kesimlerde bulunan 500 okulun yenilenmesi. - Yaklaşık 500 okulun ve geçeköndü bölgelerindeki okulların yenilenmesi ve genişletilmesi.. - Mevcut temel eğitim okullarında 300 yeni okul öncesi sınıfın inşa edilmesi, döşenmesi ve bunlar için eğitim malzemesi sağlanması. - Özel bakım ihtiyaçları olan çocuklar için 60 okulun onarılması, genişletilmesi ve döşenmesi. - 50.000 küçük çocuk annesine resmi olmayan eğitim ve eğitim malzemesi sağlanması. - Meslek uzmanlıklarının ve kategorilerinin düzene sokulması ve bilim, matematik, iletişim ve problem çözme konuları ile ilgili meslek eğitim programlarının güncellenmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> - ICT dersliği bulunan 2,802 okula 6000 data projektörü dağıtılmıştır. 3000 temel eğitim okulundaki 4,000 ICT dersliği için donanım ve yazılımın satın alınmasına ilişkin ihale süreci devam etmektedir. Kırsal bölgedeki 19,000 okula tepegöz cihazı sağlanmıştır. Kırsal bölgedeki 22,000 okul için eğitim malzemesi satın alınmış ve dağıtılmıştır. - Ankara'nın geçeköndü bölgelerinde bulunan 44 okul bu dönemde yenilenmiş ve genişletilmiştir. - İlk okul ve diğer temel eğitim okulları ile özel bakım ihtiyaçları olan çocuklar için okullar dahil olmak üzere kırsal bölgelere ilave okul yapımı için gereken mühendislik ve mimari tasarı çalışmalarını gerçekleştirmek üzere müteahhittik firmalarıyla sözleşmeler yapılmıştır. - Eğitim kurslarına katılan annelere formel eğitim malzemelerin haricinde eğitim malzemesi (anne ve çocuk eğitim programı malzemeleri) dağıtılmıştır. - Dünya Bankası, Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı "Orta Öğrenim Projesini" onayladı. AB "Mesleki ve Teknik Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi" proje kapsamındaki bazı alanlarda, mesleki uzmanlık çalışmalarına başlanmıştır.

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY 04-06		
2. Daha geniş kapsamlı, mali açıdan sürdürülebilir bir sosyal Güvenlik sisteminin geliştirilmesi	<p>- Türkiye nin sosyal koruma sistemi karmaşıktır ve reforma ihtiyacı vardır. Buna ek olarak, 8 milyon kişi herhangi bir emeklilik fonu kapsamına dahil değildir.</p> <p>- GSMH'nin yaklaşık % 5'ine yaklaşan bir açıkla sosyal sigorta sistemi mali açıdan kontrol edilebilir düzeyde değildir.</p> <p>- Sosyal yardım programları birbiriyle bağlantısız ve küçüktür. Genellikle en korunmasız ve zayıf ailelere ulaşmakta başarısızdır..</p> <p>- İşgücü piyasaları büyük ölçüde parçalanmış ve dağıktır. Yüksek çocuk çalışma oranı ve özellikle kayıt dışı sektörde zayıf güvenlik standartları var.</p> <p>- Düzenli ve sağlam hane gelir ve harcama anketlerinin olmaması nedeniyle yoksulluğun izlenmesi engellenmektedir. (HGHA).</p>	<p>- Daha geniş kapsamlı, rasyonel ve mali açıdan sürdürülebilir bir sistem oluşturulması amacıyla sosyal güvenlik sisteminde reform yapılması.</p> <p>- Yoksullara yönelik sosyal yardımın genişletilmesi, Şartlı Nakit Transferinin (ŞNT) getirilmesi ve küçük (mikro) gelirli faaliyetlerin güçlendirilmesi ile sosyal güvenlik ağıının sağlanması.</p> <p>- İhtiyacı olanlara sosyal hizmet sunumunun geliştirilmesi.</p> <p>- Dezavantajlı grupların, toplumun gelişimi ile ilgili kararların alınmasına dahil edilmelerinin sağlanması.</p> <p>- İşgücü piyasalarının işleyişinin geliştirilmesi ve kayıtlı sektöre katılımı engelleyecek caydırıcı önlemlerin ortadan kaldırılması. Çocukların kötü şartlar altında çalıştırılmasını teşvik eden koşulların azaltılması. İş güvenliği standartlarının giderek AB ile uyumlu hale getirilmesi.</p> <p>- DIE tarafından düzenli bir şekilde HGHA gerçekleştirilmesi.</p>	<p>- Sosyal güvenlik sisteminin : (i) kapsamının genişletilmesi; (ii) emeklilik sisteminin sağlık sigortası ve işsizlik yardımı programlarından ayrılması; (iii) ödenmemiş borçların azaltılması; ve (iv) sosyal güvenlik sisteminin açığının daraltılması amacıyla yeniden yapılandırılması. Sosyal güvenlik reform mevzuatı altında bu önlemlerin temelleri oluşturulmuştur. (i) ile (ii) inci maddeler gerçekleştirilebilir görülürken, (iv) üncü madde için hedef 2005 ile 2007 yılları arasında GSYİH'nin %4.5 olarak sabitlenmiştir. (iii) üncü maddede daha az gelişme kaydedilmiştir.</p> <p>- ŞNT'nin ülke genelinde etkili bir şekilde uygulanması. Ülke geneline bakıldığında 1.7 milyon hak sahibi mevcut olup, sistem işleyişi olumludur.</p> <p>- Yerel Girişimlerin çeşitli hizmetler ve etkili gelir yaratıcılarla yoksul kesimlere ulaşması. Hedeflendiği gibi yürütülmektedir.</p> <p>- SYDTF bütçesinin GSMH'nin % 0,3'ünde az olmayacak şekilde tutulması ve SYDTF reformu mevzuatının benimsenmesi. SYDTF kanunu Aralık 2004 tarihinde kabul edilmiştir. SYDTF bütçesi, sağlık harcamaları şartının yanı sıra, bütçe transfer kalemi de çıkartılmak suretiyle yeniden yapılandırılmıştır. Bu ayarlamalardan sonra bütçe GSYİH'nin %0.2'si civarına yaklaşmış olsa da, gerçekte sağlık dışı harcamalarda net artışı temsil etmektedir.</p> <p>- İşgücü piyasası reformu için çerçeve geliştirilmesi. Eksik olmakla birlikte bu hedefe ulaşılmıştır.</p> <p>- İşsizlik Sigortası Fonu ile ilgili kuruluş kanununun kabul edilmesi. Kuruluş Kanunu Meclis'te kabul edilmiştir.</p> <p>- İşgücünün yeniden dağılımı ve iş bulma hizmetlerinin uygun bir şekilde yürütülmesi. PSSP ve AB fon kaynaklarının mevcut olduğu yerlerde hedefe ulaşılmıştır, ancak diğer yerlerde zayıftır.</p> <p>- Yoksulluk raporu ve yoksulluk haritası ile birlikte yıllık HGHA üretilmektedir. Ancak, yoksulluk haritası eksiktir.</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PSSP MY01 - SRMP MY02 <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yoksulluk ve Krizle Mücadele Raporu MY03 - Sokak Çocukları Araştırması ve Filmi MY03 	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PPSAL MY05 (MY06 için planlanan PPDPL I) - PPSALII FY06 (MY07 için planlanan PPDPL II) - PSSP II MY05 <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yoksulluk ve Kırsal Gelişim Araştırması MY05 - İşgücü Piyasası Araştırması MY04 (MY05 için planlanmıştır) - Uyumun Sosyal Maliyeti MY04 (Ekonomik model MY05'de tamamlanmıştır) <p>IFC:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emeklilik fonlarının geliştirilmesi için muhtemel destek sağlanması. 	<p>- Sosyal güvenlik sisteminin yeniden yapılandırılması.</p> <p>- Bireysel emeklilik için hukuksal ve düzenleyici çerçevenin oluşturulması.</p> <p>- Tüm kentlerde 1,05 milyon yoksul çocuğu kapsayacak ŞNT.</p> <p>- SRMP çerçevesinde, en az 1.500 alt proje ve 70 milyon ABD \$'ının kullanımı ile bu faaliyetle ilgili Yerel Girişimlerin etkili bir şekilde uygulanması.</p> <p>- İşgücü piyasası reformu için çerçeve oluşturulması..</p>	<p>- Planlandığı gibi yürütülmekte. İlgili mevzuat Meclis'e gönderilmiştir.</p> <p>- Çerçeve mevcuttur. Kriter sağlanmıştır.</p> <p>- Hedeflenenin de üzerinde gerçekleşmiştir. Halihazırda 1.78 milyon hak sahibi bulunmaktadır.</p> <p>- 3,700 alt proje hayata geçirilmeyi bekliyor. 92milyon ABD Doları tahsis edilmiştir. MY06 sonuna kadar 100 milyon ABD Doları dağıtılmalıdır.</p> <p>- Ağır ilerleme kaydedilmekle birlikte PPDPL II kapsamında işgücü piyasası, sosyal güvenlik reformu sonrasında öncelikli konuların başında gelecektir.</p>

				Devam Eden	MY04-06		
3. Türkiye ile benzer gelir seviyesine sahip ülkeler arasındaki sağlık farkının kapatılması	<p>- Türkiye'nin sağlık göstergeleri, hem sağlık sunumu hem de sağlık sistemi performansı açısından, ortalama AB seviyelerinin çok gerisinde, hatta benzer gelir düzeyine sahip ülkelerin bile gerisinde seyretmektedir. Anne ve çocuk ölümleri ile ilgili göstergeler orta gelirli ülke ortalamaları içinde en yüksek seviyede olmaktadır. Türkiye içinde, yaygın bölgesel eşitsizliklerin yanı sıra, kentsel ve kırsal kesimler ile gelir grupları arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır.</p>	<p>- Sağlık eğitimi ve sağlık konusunda bilgilendirme yapılması, sigortalı olmayan kişilerin mali destek kapsamına alınması ve sağlık hizmeti sunumunun daha iyi hedeflenmesi ile sağlık hizmetlerinde eşitliğin ve bu hizmetlere erişimin geliştirilmesi ve sonuç olarak sağlık hizmetlerinin yoksullar tarafından kullanılması.</p> <p>- Özellikle sağlık göstergeleri yönünden kötü durumda olan bölgelerde, koruyucu sağlık hizmetlerinin uygun bir şekilde kullanılmasının önemini vurgulanması, entegre bir temel sağlık hizmeti sisteminin benimsenmesi ve kamu sağlığı programları üzerinde yoğunlaşılması ile kullanılan sağlık hizmetlerinin etkinliğinin ve sonuç olarak da sağlık durumunun iyileştirilmesi.</p> <p>- Kaçınılabilir hastalık ve sakatlık sonucu ortaya çıkan erken ölüm riskinin azaltılması ve sağlığın desteklenmesi, kırsal kesimlerdeki temel bakıma yönelik sağlık hizmetlerinin düşük maliyetlerle sunulması ve kaliteli hastane hizmetlerine mahalle seviyesinde erişilmesi ile Türkiye ile Avrupa arasındaki sağlıkla ilgili farkın kapatılması.</p> <p>- Sağlık sektöründe kamu mali kaynakları ile insan kaynaklarının kullanım etkinliğinin geliştirilmesi.</p> <p>- Tekrarlanmanın önlenmesi için sağlık hizmetlerini finanse eden ve sunan farklı kamu kurumları arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi, mevcut kaynakların yoksullara yönelik hedeflenmesinin geliştirilmesi, tahsisat etkinliğinin artırılması.</p> <p>- Sağlık Bakanlığının temel fonksiyonlarının, önceliklerinin belirlenmesi, salgın hastalıkların gözetim altında tutulması ve hizmet kalitesi ve etkinliğinin düzenlenmesi ve izlenmesi yönünden yeniden canlandırılması</p> <p>- Temel sağlık bakımı ile ilgili yeni bir organizasyon modeli olarak aile hekimliğinin getirilmesi.</p>	<p>- Onlenebilir hastalık vakalarının azaltılması ile sağlık, anne ve çocuk ölümleri ve 5 yaşın altındaki çocuk ölümleri ile ilgili göstergelerin iyileştirilmesi ve sağlık durumu ve hizmetleri konusundaki bölgesel farklılıkların azaltılması. Özellikle aşılama yapılacak ve hastalıkların önleniminin profilini önceden belirleyen faktörlerin ortaya çıkması izlenecektir. Anne çocuk ölümleri ile ilgili güvenilir verilerin bulunmaması nedeniyle hedef orana ulaşılması yerine, aşağı doğru bir iniş trendi izlenecektir. 2015 yılında ulaşılması beklenen 5 yaşın altındaki çocuk ölümleri ile ilgili MKH takip edilecektir. CAS dönemi sonu itibarıyla 2000 yılındaki mevcut 45/1000 doğumun, 33/1000 doğuma ulaşması gerekmektedir. 2003 yılında Türkiye'deki anne çocuk ölümleri ve 5 yaşın altındaki çocuk ölümlerinin oranı sırasıyla her 1,000 doğumda yüzde 29 ve 37'dir. Aynı dönemde 34 milyon doz aşı satın alınmıştır (6 milyon adet kombine difteri pertussis , tetanos DP Tile 28 milyon adet kızamık aşısı).</p> <p>- Sağlıkla ilgili kamu harcamaları hedefine ulaşmıştır (2003 yılında GSMH'nın % 3,25'i). Hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir.</p> <p>- Kaynakların belirli bölgelere / topluluklara ve/veya hastalık kalıplarına daha iyi bir şekilde hedeflenmesine olanak tanıyacak Erken Ölüm Riski ile ilgili Çalışmanın tamamlanması. Tamamlanmıştır.</p> <p>- Sağlık hizmetlerinin en alt seviyedeki gruplar tarafından nasıl kullanıldığının değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen hedef grupları, hane halkı ve yoksulluk araştırmaları sonucunda, temel sağlık hizmetlerine erişimde eşitliğin geliştirilmesi ve özellikle düşük gelirli kesimlerde kullanıcı tatmininin artırılması. Yoksul kesimin sağlık hizmetlerine erişiminde, en azından madde olarak karşılanabilirlik bakımından artış sağlanmıştır. Zira, yeşil kart sahipleri bundan böyle temel sağlık hizmetleri ve ilaçlarını edinebilmektedir. Buna ek olarak, SSK yahut diğer kurumlar gibi bağlı oldukları kurumlara bakılmaksızın tüm vatandaşlar tüm sağlık kurum ve kuruluşlarından yararlanabilmektedir.</p> <p>- Depremlerden etkilenen şehirlerde birinci, ikinci, üçüncü seviyede sağlık hizmetlerinin sunumu, düzeltilen sağlık altyapısının yüzde şeklinde değerlendirilmesi. 12 yeni sağlık merkezi (SM) kurulmuştur. Bu yeni 12 SM ile mevcut 7 SM için tıbbi teçhizat satın alınmıştır.</p> <p>- Koruyucu ve temel sağlık hizmetlerinin kullanımında artış sağlanması. Güncel veri mevcut değildir.</p> <p>- Sağlık sektörünün önemli aktörlerinin performanslarının bütünü çerçevesinde değerlendirilen kapsamlı, koordineli, ve bilgili karar verme sürecine izin vermek amacıyla Sağlık Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı faaliyetlerinin mevcut sistemlerle yeniden uyumlu hale getirilmesi. Hedeflediği gibi yürütülmektedir.</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <p>- Sağlık II MY 95 - (MEER – Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma Projesi tarafından finanse edilen) Marmara Acil Sağlık Hizmeti</p> <p>IBRD kredi dışı:</p> <p>Sağlık Sektörü Araştırması MY 03</p>	<p>IBRD kredileri</p> <p>Sağlık Sektörü Dönüşüm Projesi MY 04</p> <p>IBRD kredi dışı:</p> <p>Sağlık Sektörü Dönüşüm Projesi için Sosyal Değerlendirme MY 04</p> <p>IFC:</p> <p>Özel sağlık hizmeti ve özel sağlık sigortası mekanizmalarına yönelik yatırımlara muhtemel destek sağlanması. İstanbul, Bursa ve Ankara illerinde sunulan yüksek kaliteli sağlık hizmetlerinin kapsamının genişletilmesi desteklenmiştir.</p>	<p>- CDC (Hastalık Kontrol Merkezleri), Banka ve WHO tarafından sağlanan teknik yardım desteğiyle uygulanan, kamu kaynaklarının hastalık ve eşitlik önceliklerine yönelik olarak tahsis edilmesine yönelik geliştirecek Hastalık Nedeniyle Erken Ölüm Riski ile ilgili Çalışma.</p> <p>- (OECD yöntemlerinin kullanılması ile) Ulusal Sağlık Hesaplarının hazırlanması ve sektörel kaynak tahsisatının geliştirilmesi ve politika önceliklerinde rehberlik sağlanması amacıyla kamu ve özel sektör harcama tablolarını izlemek üzere bir Ulusal Sağlık Hesapları Biriminin kurulması.</p> <p>- Temel Sağlık Kaynak Yönetim Sistemi çerçevesinde, hem taşra hem de merkez seviyesinde hastalıkların gözetilmesi için WHO standartlarıyla uyumlu bir sistemin kurulması.</p> <p>- Genel anlamda temel sağlık hizmetleri ve özellikle geniş kapsamlı olumlu kolları (aşılama, TB kontrolü, aile planlaması, vb.) olan kamu sağlık programları ile ilgili düşüş gösteren finansman sağlama eğiliminin geri döndürülmesi.</p> <p>- Tüm halkı sağlık finansmanı kapsamına almak amacıyla geliştirilecek protokoller, sistemler ve prosedürler.</p> <p>- Sürekli bakım hizmeti, kalite güvencesi ve kontrolü için kurulan hasta kayıt sistemi.</p> <p>- Sağlık sisteminin teknik, idari ve yönetsel kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik önlemlerin benimsenmesi de dahil olmak üzere, sağlık sisteminde kurumsal reformların benimsenmesi.</p>	<p>- Başarıyla tamamlanmıştır.</p> <p>- Başarıyla tamamlanmıştır.</p> <p>- Hastalık gözetim sistemi faaliyete geçmiştir.</p> <p>- Özellikle HIV/AIDS, TB, aşılama ve üreme sağlığı konuları başta olmak üzere, kamusal alana yönelik sağlık programlarında önemli bir artış meydana gelmiştir. Genç kızlar artık daha ileriki yaşlarda evlenmektedir, modern doğum kontrol yöntemlerinin uygulanma oranı %43'lere yükselmiştir (bu oran diğer yöntemlerle birlikte %73'tür). Tüm hamile kadınların %80'ni doğum öncesi bakım edinebilmektedir ve doğumların %78'zi sağlık kuruluşunda gerçekleşmektedir.</p> <p>- Başarıyla tamamlanmıştır.</p> <p>- Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerin pek çoğunda sağlanmıştır. Strada, yakın zaman önce SB'ye devredilen SSK hastaneleri bulunmaktadır. ICD 10 kullanımı yaygınlaşmış ve güncellenmiştir.</p> <p>- Yeniden yapılanma ve kanun taslağı önerisinin de işaret ettiği üzere Sağlık Bakanlığı'na ilişkin reform çalışmaları ve kapasite artırımı çalışmaları son hızla devam etmektedir. Bu çalışmaların yasalama ise büyük ölçüde yeni kamu yönetimi reform yasasının yasalamaına bağlıdır.</p>

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY04-06		
III. CAZİP BİR İŞ ORTAMI VE BİLGİSİ							
1. Mali sistemin sağlamlığının ve performansının geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Bankacılık sektörü ve mali sektör reform sürecinin tamamlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. - Banka dışı mali kurumların (BDMKlar) performansı geliştirilmelidir. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kalite ve performans yönünden uluslararası seviyede rekabet edebilecek etkin, sağlam ve sağlıklı bir bankacılık sistemi oluşturulması için temelin sağlanması. - Bu sistemin dışarıdan gelecek şoklara karşı kırılganlığının azaltılması. - Türkiye'nin mali sektörünün AB'ye giriş için uygun pozisyona getirilmesi. - Düzenleyici kurumların ve güvenlik ağlarının güçlendirilmesi. - BDMK sektörünün büyümesi için düzenleyici ortamın geliştirilmesi. - Bankacılık sistemi içindeki geri ödenmeyen aktiflerin etkili bir şekilde çözümlenmesine yönelik ilerleme kaydedilmesi. - İflas reformunun uygulanması. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mali piyasaların istikrarı artmıştır. - Bankacılık sektörü sermaye pozisyonları güçlenmiştir. Mali sektör büyük ölçüde istikrara kavuşturulmuştur. Özel mevduat bankalarının sermaye/risk ağırlıklı varlık rasyosu 2002 sonunda %19,6'dan Mayıs 2005 itibarıyla %21.1 seviyesine yükselmiştir. Yeni bankacılık kanununun kabul edilmesini takiben yeni pek çok yönetmelik ve denetim süreci değişikliklerinin de kabul edilmesi beklenmektedir. - Özelleştirme de dahil olmak üzere, devlete ait bankaların yönetimi güçlendirilmiştir. Devlet bankalarının özelleştirme süreci henüz tamamlanamamakta birlikte, sürece hız verilmiş durumdadır. Yetkililer, özelleştirme konularında danışmanlık hizmeti verecek şirketlerle sözleşme yapma aşamasında olduklarını açıklamıştır. - İflas reformları uygulanmıştır. İcra ve iflas kanunu değiştirilmiş ve yapılan değişikliklerle birlikte ilgili yönetmelikler de Nisan 2004 senesinde çıkarılmış ve Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. 	<p>IBRD kredileri :</p> <ul style="list-style-type: none"> - EFIL MY 00 - PFPSAL II MY 02 <p>IBRD kredi dışı :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Banka dışı Mali Kurumlar Çalışması MY 03 	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PFPSAL III MY04 - PFSAL MY06 (PEGDPL MY06) <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - FSAP MY04 (MY06 için planlanmıştır) - IDF Hibesi MY03/04 (alınmamıştır) - Bankacılık reformu için ESW MY04 (FSAP bünyesine dahil edildi). <p>IFC kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İki bankanın leasing operasyonları desteklenmiştir; - En büyük otomobil filosu leasing şirketi desteklenmiştir - Üç bankanın sermaye yapısı ve bilançolarının güçlendirilmesine yardımcı olunmuştur. - TMSF yoluyla NPL MY04 (MY06 sırasında IFC ikinci NPL müzayedesini muhtemelen destekleyecektir) - Bankacılık sektörü ve yabancı yatırım konsolidasyonuna destek (MY06 için planlanmıştır) - Deprem riski reasüransının desteklenmesi (MY06 için planlanmıştır) <p>IFC kredi dışı</p> <ul style="list-style-type: none"> - TMSF'ye muhtemel TA (teknik destek) hizmetleri MY 04 (vazgeçilmiştir) 	<ul style="list-style-type: none"> - BDDK, Sermaye Piyasaları Kurulu ve BDMK denetleme kurumu da dahil olmak üzere, mali piyasalarla ilgili düzenleyici kurumların bağımsızlığının devam ettirilmesi ve bu kurumların daha da güçlendirilmesi. - Mevduat sigortası reformunun tamamlanması. - Devlet bankalarının özelleştirilmesinin tamamlanması. - Genel rapor verme amacına yönelik, tüm mali kurumlara ve listede yer alan şirketlere uygulanabilecek, (IAS) Uluslararası Muhasebe Standartlarına dayanan ortak muhasebe standartlarının getirilmesi. - Yeni İflas Kanununun ve revize edilen ticaret kanununun kabul edilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> - BDDK ve TMSF kurumlarının her biri kendi kurumlarını ilgilendiren kurumsal gelişim planlarını hazırlamaya başlamıştır. BDDK, TMSF ve SPK bağımsızlıklarını korurken, sigorta sektörü Hazine Müsteşarlığı'nın kontrolü altındadır. Bankacılık dışı mali kurumlar reformu ise bir dizi müteakip yapısal uyum kredileri (PEGDPL'ler) yoluyla çözümlenecektir. - Temmuz 2004 tarihinde mevduat sigortası uygulamasından devlet garantisi kaldırılmış ve 50.000 YTL'ye kadar olan mevduata teminat getirilmiştir. - Vakıfbank'ın 2005 içinde halka arzı kamu oyuna duyurulmuştur. Halk Bankası ve Ziraat Bankası personeli ve şube ağını yeniden yapılandırmış ve bu bankaların yönetimine bağımsız kurullar atanmıştır. Bu üç bankanın tamamı da özelleştirme süreçlerine yönelik kendi stratejik yol haritalarını hazırlamaya başlamıştır. - IAS kurulları kurumsal sektörün genelinde uygulanmamaktadır. MY05 içinde muhasebe ve denetime dair Standartları ve Kurulları Karşılama Raporu (ROSC) tamamlanmıştır. - İcra ve iflas kanunu değiştirilmiş ve yapılan değişikliklerle birlikte ilgili yönetmelikler de Nisan 2004 senesinde çıkarılmış ve Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Yeni şirket kuruluş işlemlerini kolaylaştırmak için ticaret kanununda gerekli değişiklikler yapılmış ve yeni Ticaret Kanun taslağı hazırlanmıştır.

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY04-06		
2. Reel sektör büyümesinin teşvik edilmesi	<p>- Reel sektör, bankaların sermayelerinin yeniden değerlendirilmesi, devlete ait bankaların küçültülmesi ve Türk bankalarına uluslararası bankalardan sağlanan sendikasyon kredilerinde azalma olması nedeniyle ciddi bir kredi darlığı sorunu içindedir.</p> <p>- Genel anlamda finansmana erişimin sınırlı olmasının yanı sıra, hem ihracat sektörüne hem de KOBİlere yönelik orta vadeli finansman bulunmamaktadır.</p> <p>- Reel sektör, küreselleşme ve gelecekteki AB üyeliği ile ilgili uzun dönemde rekabet edebilme mücadelesini kazanmalıdır.</p>	<p>- Doğrudan yabancı yatırım hacminin büyüülmesi ile sermaye hareketinin ve teknoloji transferinin artırılması.</p> <p>- Ticari gelişim için düzenleyici, mali ve ekonomik ortamın geliştirilmesi.</p> <p>- Orta vadeli finansmana erişim sağlanması yoluyla ihracatın büyümesinin desteklenmesi.</p> <p>- Bir Ulusal Yenilik Sisteminin kurulması ile Ar-Ge kapasitesinin ve yenilik transferlerinin güçlendirilmesi.</p> <p>- Ticari faaliyetlerde Internet'in kullanılması için hukuksal ve düzenleyici ortamın geliştirilmesi (örn. e-ticaret, B2B).</p> <p>- Bilgisayar kullanımının artırılması ve ICT'ye (bilgi ve iletişim teknolojileri) erişim konusundaki bölgesel farklılıkların azaltılması ile sayısal uçurumun kapatılması.</p>	<p>- CAS döneminde doğrudan yabancı yatırımlar ortalama olarak yaklaşık 1,5 milyar ABD \$'ına ulaşmıştır. 2003-2004 döneminde doğrudan yabancı yatırımlar ortalama 1.6 milyar ABD Doları civarındadır (2003 senesinde 1.3 milyar ABD Doları ve 2004 senesinde ise 1.9 milyar ABD Doları). Bu rakamın 2005 senesinde büyük oranda artması beklenmektedir.</p> <p>- ERL çerçevesinde üzerinde anlaşmaya varıldığı gibi, KIT'lerin özelleştirilmesi uygulanmıştır. Türk Telekom'un özelleştirilmesinde gecikme yaşanmasına rağmen süreç başarıyla tamamlanmıştır. Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi halen gerçekleştirilememiştir. ERL kredisinde belirtilen üç şirket hedefine karşılık, dört KIT daha özelleştirilmiştir.</p> <p>- İhracat büyüme oranı GSMH büyüme oranını geçmiştir. 2003 ve 2004 yıllarında ihracat reel anlamda yılda ortalama %17 oranında artış göstermiş (2003 yılında %19 ve 2004 yılında %15), böylelikle aynı dönemde %8 olarak gerçekleşen ortalama yıllık GSMH artışının (2003 yılında %6 ve 2004 yılında %10) üzerinde bir artış gerçekleşmiştir.</p> <p>- Ulusal Yenilik Stratejisi benimsenmiştir. TÜBİTAK yeni stratejiyi hazırlamaya devam etmektedir. Strateji önümüzdeki bir kaç ay içerisinde tamamlanmış olacaktır.</p> <p>- E-ticaret için gerekli mevzuat yürürlüğe konmuştur. 2004 yılında yeni Elektronik İmza yasası kabul edilmiş ve Bilgi Edinme Hakkında Kanun ise 2003 yılında Meclis'ten geçmiştir. Internet kullanımı ile elektronik ticaretin kullanımını artırmaya yönelik yeni yasal düzenlemelerin Ulusal Bilgi Güvenliği Yasası ile Verilerin Korunması Hakkında Kanun içerisinde düzenlenmesi muhtemeldir.</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <p>- Sanayi Teknolojisi Projesi MY99 - ERL MY00</p> <p>IFC kredileri :</p> <p>- Mali sektör kredileri MY 03 - Sağlıkta özel sektör desteği MY 03 - İhracata yönelik firmalar için şirket kredileri MY 03; - İşletme sermayesi kredileri MY 03 - Uzun vadeli şirket sendikasyon kredileri MY 03 - Madencilğin Genişletilmesi MY 03 - IT (Bilgi Teknolojisi) Sektörüne Destek MY03</p> <p>FIAS</p> <p>Yatırım Teşvik Kurumunun kurulmasının desteklenmesi.</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <p>- İhracat Finansmanı Aracılık Kredileri II (MY04) ve III (MY05) - Bilgi Ekonomisi ve Teknoloji Gelişim Projesi MY05 (vazgeçilmiştir) - KOBİ Geliştirme Projesi MY06</p> <p>IBRD kredi dışı:</p> <p>- Bilgi Ekonomisi Değerlendirmesi FY04</p> <p>IFC kredileri</p> <p>- MY 03 çalışmalarının Devamı - BTC Boru hattı ve KOBİ Gelişimi MY 04 - Üç şirketin mali yeniden yapılanma, modernizasyon ve kapasite artırımını desteklenmiştir. - Bölgede yatırım yapması için bir Türk şirketine yardım edildi. - IT sektörünün önde gelen şirketlerinden bir tanesinin kurumsal yönetim ve mali yeniden yapılanma süreçlerine destek olundu. - Yüksek öğrenime öncelik veren yüksek kaliteli eğitim olanaklarına erişim kapsamının genişletilmesine yönelik iki projeye finansman desteği sağlandı.</p>	<p>- Yeni bir doğrudan yabancı yatırımlar kanununun yürürlüğe konması.</p> <p>- Yatırım Teşvik Kurumunun Kurulması.</p> <p>- ERL çerçevesinde üzerinde anlaşmaya varıldığı gibi, KIT'lerin özelleştirilmesi.</p> <p>- İhracatçılar ve özellikle de KOBİler için kredi imkanlarına erişimle ilgili mevcut boşluğun doldurulması.</p> <p>- İnternet ve e-ticaret kullanımının AB ile karşılaştırılabilir seviyelere getirilmesi.</p> <p>- Ar-Ge harcamalarının AB ile karşılaştırılabilir seviyeye yaklaştırılması.</p> <p>- Yeniliklerin finansmanı ve ekonomiyeye yayılması için işleyen kamu / özel mekanizmaların yaratılması.</p> <p>- Ekonomideki üretken sistemin teknolojik açıdan iyileştirilmesi sürecinin güçlendirilmesi.</p>	<p>- Çerçeve Kanunu başta olmak üzere, doğrudan yabancı yatırımların artırılmasının kolaylaştırılması için gereken kanunlar geçtiğimiz bir kaç sene içerisinde Meclisten geçmiştir. Bu kanunların uygulanması ile bazı sektörlerdeki mevcut doğrudan yabancı yatırımların artırılmasının kaldırılması henüz hayata geçirilememiştir.</p> <p>- Türk Promosyon Ajansı'nın (IPA) Kurulması Hakkında Kanunun Mecliste kabul edilmesi beklenmektedir ve Ajans henüz kurulamamıştır.</p> <p>- ERL kredisinde belirtilen 3 şirket hedefine rağmen, dört büyük KIT (POAŞ, ERDEMİR, TEKEK ve TÜPRAŞ) özelleştirilmiştir. Telekom piyasası büyük ölçüde serbestleştirilmiştir. Türk Telekom'un özelleşmesinde gecikme yaşanmış olsa dahi özelleşme süreci başarıyla tamamlanmıştır. Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi henüz gerçekleştirilmemiştir.</p> <p>- (İhracat Finansmanı Destekleme Kredisini) kapsamındaki alt kullanıcılar tarafından gerçekleştirilen ihracat miktarı 2000 ile 2002 yılları arasında ortalama %15 ile 18 arasında artış kaydetmiştir. EFL IT'den yararlanmaların sayısı ise halihazırda 190 ihracateye ulaşmıştır. Üçüncü bir EFL kredisini olan EFL III ise Mayıs 2005 tarihinde onaylanmıştır. Müteakip çalışmalar özellikle KOBİ'lerin finansman olanağında daha kolay erişebilmesini sağlayacaktır.</p> <p>- E-Türkiye Planı çalışmalarında sınırlı ilerleme kaydedilebilmiştir. Türkiye'deki İnternet kullanımı AB ülkeleri ile benzer gelir seviyesindeki ülkelerin gerisindedir. Elektronik ticaret alanında karşılaştırmalı ülke analizi yapmaya uygun veri mevcut değildir.</p> <p>- Ar-Ge harcamaları 2002 yılında GSYİH'nin binde 64'üne karşılık gelmektedir. Her ne kadar bu oran, AB ortalamalarının altında olsa dahi, benzer gelir seviyesindeki ülkelerle kıyas kabul edilebilir düzeydedir.</p> <p>- Fikri mülkiyet hakları mevzuatı AB standartlarına yakınlaştırılmıştır.</p> <p>- Sanayi Teknoloji Projesi (ITP) sayesinde firma düzeyinde buluşların finansmanı artırılmış ve teknolojik terfi çalışmaları desteklenmiştir.</p>

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY04-06		
3. Enerji sektöründe devlet borçlarının azaltılması ve sürdürülebilir özel mülkiyete geçişin başarılması.	<p>- 2001 yılına kadar, elektrik sanayisi ve piyasa yapısı ile hüküm süren yönetim düzenlemeleri tüm özel yatırımların devletin sağladığı geniş kapsamlı koşullu borç yüklenim imkanları ile elde edilmesine neden olmuştur. Birçok durumda, enerji için çok yüksek ücretler ödenmiştir.</p> <p>- Tahsilatla ilgili sorunlar, kaçak kullanım ve teknik kayıplar nedeniyle elektrik dağıtım sektörü, yıllık mali açığa yaklaşık 1,5 milyar ABD \$'ı tutarında doğrudan katkıda bulunmaktadır. Elektrik fiyatları AB ülkeleri arasında en yüksek olanlar arasındadır. Performans gelişmez ve fiyat artışları ılımlı hale getirilmezse, bu durum Türkiye'nin rekabetçiliğini olumsuz yönde etkileyecektir.</p> <p>- Sözleşmesi yapılmış gaz miktarlarına yönelik yeterli talep olmaması nedeniyle, gaz sektörü büyük kapsamlı borç potansiyeli ile karşı karşıya kalmıştır. Gazla ilgili ticaret ve konut piyasalarının gelişimi gaz arzındaki artışın önemli ölçüde gerisinde kalmıştır.</p> <p>- Devletin değişen rol ve sorumlulukları, mevcut enerji ve gaz şirketleri ve gelişmekte olan düzenleyici rejim, reformun hızını korumak için dikkatli bir koordinasyon gerektiren zorlu bir geçiş mücadelesi yaratmaktadır.</p>	<p>- Özel işletmecilerin, Mart 2001'de yürürlüğe giren Elektrik Piyasası ve Gaz Piyasası kanunlarına uygun olarak, elektrik ve gaz piyasalarına girmeleri, bu piyasalarda gelişmeleri ve rekabet etmelerini kolaylaştırmak amacıyla, bu sektörlerle ilgili serbest rekabetçi piyasa uygulamasının getirilmesi.</p> <p>- 2001 yılında kurulan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun bu yeni piyasa ayarlamalarını etkili bir şekilde düzenlemesini sağlamak ve özel yatırımcıların karşı karşıya kaldığı algılanan ve gerçek riskleri azaltmak suretiyle enerji sektöründe yönetimin ve yatırım ortamının geliştirilmesi.</p> <p>- Mevcut varlıkların özel mülkiyeti ve gelecekteki girişimler için olanak yaratmak amacıyla gaz ve elektrik sanayisinin yeniden yapılandırılması.</p> <p>- Devletin koşullu borçlarında meydana gelebilecek herhangi bir artışı azaltmak amacıyla, potansiyel İHD ve YİD projelerinin durumlarının çözüme kavuşturulması.</p> <p>- Hiçbir şebeke ve hizmeti bulunmayan yaklaşık 50 Türk şehrine doğal gaz dağıtım ve arzı sağlanması için özel bayilikler önerilmesi.</p> <p>- Yurt içi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının genişletilmesi.</p>	<p>- Dağıtım sektörü kredi yönünden güvenilir mali duruma erişmiştir. Dağıtım birçok şirket (13-15) tarafından gerçekleştirilecek şekilde yeniden yapılandırılmış ve bazı şirketlerin özelleştirilmesi başlanmıştır. Dağıtım sisteminin yeniden yapılandırılması gündemdedir, ancak özelleştirmeler henüz gerçekleşmemiştir.</p> <p>- Yeni elektrik "dengeleme piyasasının" istikrarlı ve düzgün bir şekilde işleme piyasa katılımcılarını memnun edecek düzeyde gerçekleştirilmiş. Halen devam etmektedir.</p> <p>- Gaz piyasası, özel sektör işletmelerine yeni şehir gaz sistemleri için bayilik verilmesi ile genişletilmiştir. Bayilik süreci halen devam etmektedir ve halihazırda bir kaç bayilik sözleşmesi yapılmıştır.</p> <p>- Üretim sektörü, portföy üreten şirketler halinde yeniden yapılandırılmış ve özelleştirme başlatılmıştır. Üretim sektörü yeniden yapılandırılmış ve varlıkların Öİ'ne devri ile özelleştirmede bir sonraki adama geçilmiştir.</p> <p>- Yenilenebilir kaynaklardan üretim, piyasa çerçevesinde artırılmıştır.</p> <p>- Yenilenebilir Enerji Kanunu hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur. Kanun yürürlüğe konmuştur ve üretimi artırmaya yönelik teklif edilen yatırımlar halen incelenme aşamasındadır.</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ulusal İletim Ağı (ÜİA) Projesi MY98 - Ekonomik Reform Kredisi (ERL) MY00 - ÜİA Projesinin Reform Uygulama Kredisi bölümü-FY02 <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arz ve Talep Araştırması MY 02 – İHD ve YİD maliyet tahminleri. - Enerji Stratejisi Bildirisi MY 03 	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yenilenebilir Enerji Projesi MY 04 - Enerji Serbestleştirme Projesi MY 06 - Gaz geliştirme Projesi (MY06) için planlanmıştır - ECSEE APL 2 (MY05) - ECSEE APL3 (MY06 için planlanmıştır) <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gaz Sektör Notu MY04 Piyasa uygulamaları ve özelleştirme konularında tavsiyelerde bulunmak üzere Reform Uygulama Uzmanları Paneli (MY04, MY05, MY06). - Yenilenebilir Enerji Kanunu Hazırlığı MY04. MY04 ve MY05 süresince öneriler toplanmıştır ve kanun 2005 senesinde kabul edilmiştir. - Geniş Kapsamlı Hidroelektrik ve Su Kaynakları Altyapısında Özel Katılımın sağlanmasına yönelik mekanizmalar MY 04 ve sonrası (Vazgeçilmiştir) <p>IFC kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doğal gaz dağıtım sistemleri geliştirilmesi amacıyla iki şirket desteklenmiştir; - Petrol ürünleri perakende satıcısı firmanın rekabetçi konumu güçlendirilmiştir. - Enerji kaynaklarında farklılaşmaya giden, çevresel sorumlulukların azaltılmasını sağlayan ve tedarik sözleşmelerine destek olunarak yerel müteşebbislere yardımcı olan BTC projesi desteklenmiştir. 	<p>- Yönetimin iyileştirilmesi ve özel girişimin dahil edilmesi yoluyla, enerji sektörünün ekonomide doğrudan mali sorumluluk (mali açık) olarak yer almasının durdurulması.</p> <p>- Üretim ve dağıtımda henüz çözümlenmemiş İHD (işletme haklarının devredilmesi) ve YİD (yap-işlet-devret) konularının çözülmesiyle koşullu borçların azaltılması.</p> <p>- Dağıtım ve üretim sektörü aktifleri Özelleştirme İdaresinin "Kapsamına" dahil edilmiş ve elektrik dağıtım aktiflerinin satışı için ön koşul talepleri yayınlanmıştır.</p> <p>- Elektrik piyasası dengeleme ve çözümlene düzenlemeleri hazırlanmış ve yeni piyasa ayarlamalarının düzgün bir şekilde işlemesi ve yatırımcılara güvence sağlanmasına yönelik sistemler uygulanmıştır.</p> <p>- Yeni şehir gaz dağıtım bayiliğinin uygulanması için strateji hazırlanmış ve dağıtım bayilikleri için aşamalı ihale süreci başlatılmıştır.</p> <p>- Piyasa ile uyumlu bir şekilde yaklaşık 500 MW yenilenebilir enerji üretimi geliştirilmiştir.</p>	<p>- Üretim ve dağıtım sektörü yan sanayilerinde özel sektörün rolünün artırılması çalışmaları devam etmektedir. Türkiye'de üretilen toplam üretimin %50'sinden fazlası özel güç santralleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Dağıtım hizmetinin 20 ayrı bölgeye bölünerek yürütülmesi için gerekli çalışmalar devam etmektedir. Bu bölgelerin her biri ayrımdan sonra özelleştirilecektir..</p> <p>- İptal edilen çoğu YİD ve İHD projelerine dair sorunlar çözümlenmiştir. Ancak, varsa, projelere ilişkin yükümlülükler konusunda henüz mahkeme kararı bulunmamaktadır. Sektör, tüm YİD ve İHD projelerine ilişkin ödemeleri kendi öz kaynaklarından karşılayabilmiş ve halen de karşılayabileceği yönünde güçlü ön görüşler mevcuttur. Söz konusu bu YİD ve İHD projelerine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı'na kalacak herhangi bir yükümlülüğünün olacağı beklentisi mevcut değildir.</p> <p>- Dağıtım varlıkları Özelleştirme İdaresi (Öİ) Programına devredilmiştir ve özelleştirme stratejisi tamamlanma aşamasındadır. Üretim varlıkları ayrı şirketler e dönüştürülmüştür; bu şirketler daha sonra Özelleştirme İdaresi Programına devredilecektir.</p> <p>- Dengeleme ve çözümlene yönetmelikleri yayımlanmıştır ve geçiş dönemi piyasası deneme sürecindedir. Piyasa yönetim sisteminin temellerini oluşturmak için gereken çalışmalar ECSEE APL2 kredisi ile finanse edilecektir.</p> <p>- Yeni gaz dağıtım sistemlerine ilişkin ihale süreçleri başlatılmış olup, şimdیه kadar 14 imtiyaz sözleşmesi yapılmıştır.</p> <p>- Yenilenebilir Enerji Projesiyle ilgili olarak aracı bankalar hidroelektrik ve jeotermal santraller de dahil olmak üzere, özel projelere finansman desteği sağlayacaklarını açıklamıştır. Yenilenebilir enerji projelerine ilişkin olarak EPDK düzenleyici ruhsat süreci ile DSI tarafından tanınacak kaynak hakları süreci gayet iyi işlemektedir. Yenilenebilir Enerji Kanunu Hükümet tarafından onaylanmıştır ve halihazırda uygulanmaktadır..</p>

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY04-06		
4. Ulaştırma sektöründe devlet borçlarının azaltılması ve bu sektörün etkinliğinin artırılması, ticaret için önemli bir engel oluşturan lojistik maliyetlerin düşürülmesi.	<p>- Kullanıcı ihtiyaçlarına, mali açıdan karşılanabilir olmaya ve mali istikrara yönelik kültürel odaklanma geliştirilmesi için ulaştırma sektörünün önemli bir yapısal reforma ihtiyacı vardır. Bundan önceki yaklaşım, eşitlik ve etkinliğin göz önüne alınmasındansa altyapı tesislerinin genişletilmesine önem vermiştir.</p> <p>- Sektör, kamu yatırımlarının % 30'unu temsil etmekte ve planlama, programlama ve faaliyetlerin uygulanması ile ilgili performansını geliştirmeye ihtiyaç duymaktadır.</p> <p>- Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) bütçesi, ortalama 9 yıllık tamamlama süresi olan çok sayıda aşırı bir şekilde tasarlanmış projeye dağıtılmıştır.</p> <p>- Liman ve demiryolu işletmeciliği (TCDD) Türkiye'nin kamu sektörü işletmeleri arasında en fazla para kaybeden kurumdur. Bu kayıpların % 20'si limanlar tarafından üretilen ve dış ticarete ağır bir vergi yükü getiren tekeli kira gelirleri ile finanse edilmektedir.</p> <p>- Düşük öncelikli harcamaların fonların bakım ve onarımına yönelik olarak kullanılmasını engellemesi ile mevcut altyapının ihmal edilmesi sonucu devlet potansiyel yükümlülüklerle karşı karşıya kalmakta ve sektör giderek daha eğilimli hale gelmektedir (Teklif edilen KGM 2002 yatırım programının % 50'si tedarikçiler ve müteahhit kredileri tarafından finanse edilmektedir).</p> <p>- Hem TCDD, hem de KGM'nin yatırımları zamanında ve başlangıçtaki maliyet hesaplamaları çerçevesinde tamamlama konusunda kötü bir sicile sahip olmaları nedeniyle yatırımların belirsiz maliyetleri ile ilgili önemli ölçüde koşullu yükümlülük bulunmaktadır.</p>	<p>- Karayollarının ve demiryollarının borca dayanmasının azaltılması ve hali hazırda var olan kesintili bilanço yükümlülüklerine desteğin giderek sağlanmıştır.</p> <p>- Yatırımların rasyonelleştirilmesi. Sektör yatırım programının kritik bir gözle incelenmesi ve mevcut kaynakların kullandıkça ödemek temeline dayanarak öncelikli demiryolu ve karayolları ağının bakım ve işletimine tahsis edilmesi.</p> <p>- Küçülme sağlanması. TCDD'de şimdiden tanımlanmış olan iş gücü fazlasının azaltılması.</p> <p>- Limanların ve demiryollarının mali açıdan birbirinden ayrılması. Her birinin mali performansını ayrı ayrı ölçmek ve yönetmek amacıyla limanlar ve demiryolları arasındaki çapraz sübvansiyonun ortadan kaldırılması.</p> <p>- Gelecek için hazırlanma. AB direktifleriyle uyumluluk, kurumsal düzenlemeler, sektör finansmanı, sektör ücretlendirmesi, özel sektörün rolü, devletin farklı seviyelerindeki sorumluluk dağılımı, ve sektör reformunun şekillendirilmesinde yararlı olacak diğer önemli kararlarla ilgili konularda çalışmalar ve seminerlerin gerçekleştirilmesi.</p>	<p>- Demiryolları Kanunu hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur. Aralık 2004 tarihinde imzalanan kalkınma politikası mektubunda kararlaştırılan demiryolları ve TCDD kanunları AB finansmanı ile sağlanan teknik destekle birlikte hazırlanmaktadır.</p> <p>- Demiryolları ve limanların yönetimine ticari bir yaklaşım getirmek amacıyla TCDD, Avrupa Komisyonu direktiflerinin izlenmesi ile yeniden yapılandırılmıştır. TCDD yeniden yapılanma projesi ilgili kredi anlaşması çerçevesinde kararlaştırılan bir proje olmasına karşın, henüz uygulamaya konmamıştır. Halen hazırlanmakta olan Ulusal Ulaştırma Planı 2005 senesinin ikinci yarısında tamamlanmış olacaktır.</p> <p>- Karayolları sektörü ile ilgili yatırım programı rasyonelleştirilmiş ve uygulama süresi daha da azaltılmıştır.</p>	IBRD kredi dışı: Demiryollarının Yeniden Yapılandırılması Teknik Destek MY 03/ 04	IBRD kredileri: - Demiryollarının Yeniden Yapılandırılması Projesi MY 05 IFC kredileri: - Yeni liman terminali inşaatı ile liman genişletme projeleri desteklenmiştir.	TCDD aşağıdaki konularda yeniden yapılandırılmıştır; - altyapı, yük ve yolcu hizmetlerinin birbirinden ayrılması; - yerel yolcu hizmetlerinin İstanbul ve Ankara Belediyelerine devredilmesi; - konuyla ilgili olmayan faaliyetlerin kapsam dışı bırakılması; - liman ve demiryollarında fiyat ayırımına gidilmesi; - personel sayısının azaltılması konusunda anlaşmaya varılması ve uygulamanın başlatılması; - yük operasyonlarına özel sektörün dahil edilmesi..	<p>- Demiryolları Yeniden Yapılanma Projesi (MY05) kapsamında TCDD bünyesinde gerçekleştirilmesi kararlaştırılan yeniden yapılanma çalışmaları özellikle aşağıdaki konuları kapsamaktadır:</p> <p>- Kalkınma Politikası Mektubu ile APL2 kredisi şartlarında belirtildiği gibi, ileride çıkartılacak demiryolu kanununda altyapı ile operasyonlar birbirinden ayrılacaktır. Buna ek olarak, kanun ayrıca aşağıdaki hususları da düzenleyecektir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ileride çıkacak demiryolu kanununda yerel yolcu taşıma hizmetleri de devredilecektir • asil faaliyet alanıyla doğrudan bağlantısı olmayan konular halihazırda yürütülen projeler kapsamında ayrıştırılacaktır ve bu husus ileride çıkartılacak yeni demiryolu kanununun da bir unsuru olacaktır • Limanlar 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla tamamen TCDD'den ayrılacak ve Liman Mülkiyet Planı çerçevesinde yeniden organize edilecektir • Personel sayısının azaltılması konusunda anlaşmaya varılmıştır • Özel sektörün demiryolları sektörüne aktif katılımı sağlayacak yeni demiryolu kanunlarının hazırlanması.

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibariyle kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY04-06		
5. Tarımda rekabetçiliğin yeniden kazanılması.	- Girdi ve kredi sübvansiyonları ile fiyat destekleri bütçeye ve tüketicilere yüksek maliyet getirmiş, buna rağmen, üretkenliğin artırılması yoluyla tarımsal gelişmeyi desteklemede başarılı olmamıştır.	- Küçük çiftçilerin desteklenmesi ve tarımsal sektörün performansının modernize edilmesi. - Fiyat ve kredi - sübvansiyonlarının azaltılması.	- Doğrudan Gelir Desteği (DGD) programı için, CAS dönemi süresince uygun bütçe tahsisatı sağlanması ve çiftçilere zamanında ödeme yapılması (her takvim yılının Mart ayı sonunda) <i>Doğrudan Gelir Desteği için bütçeden ayrılan tahsisat 1.6 ile 1.7 milyar ABD Doları civarında olması rağmen, her takvim yılının son çeyreğinde yapılması planlanmış ödemelerde sürekli gecikme yaşanmaktadır.</i>	IBRD kredileri: - Sulamanın Özelleştirilmesi MY 98 - Tarımsal Reform Uygulama Projesi MY 02	IBRD kredileri: - Mikro Su Havzası Yönetim Projesi MY 04 (bkz. IV.Bölüm) <i>(Kısmen GEF tarafından finansmanı sağlanan Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon Projesi adını almıştır, MY04)</i> - Kırsal Kalkınma Projesi MY 06 <i>(Gerçekleştirilmedi, ertelendi)</i>	- DGD programı, 2003 yılı sonu itibariyle potansiyel olarak bu destekten yararlanabileceklerin % 80'ini içermesi ve yapılan DGD ödemelerinin PFPSAL 3 kriterlerine uygun miktarlarda gerçekleştirilmesi ile doğru yolda ilerlemektedir. DGD programının kurumsallaştırılması için bir çerçeve yasa yürürlüğe konmuştur.	- <i>DGD Programı kapsamındaki tarım kesiminde çalışan hane halkının oranı 2004 senesinde %90 civarındadır. 2003 DGD Programının tamamı ödenmiştir. Ancak sonbaharda ödenecek 2004 yılı DGD ödemesi 2005 yılına ertelenmiştir. Tarımsal Çerçeve Kanunu, daha önce Dünya Bankası ile Hükümet arasında imzalanan PFPSAL III anlaşması altında kararlaştırılan şekil ve içeriğe sadık kalmarak meclise gönderilmiştir.</i>
	- 2001-02 yıllarında tarımsal işletmelerin yeniden yapılandırılması ve özelleştirilmesi beklenenden daha yavaş seyretmiş ve Tarımsal Reform Uygulama Projesi (TRUP) çerçevesinde verilen taahhütlere bağlı kalmak amacıyla bu çalışmaların önemli ölçüde hızlandırılması gerekmektedir. - Tarım satış kooperatifleri birliklerindeki (TSKB) ihtiyaç fazlası personele kıdem tazminatı ödemek suretiyle maliyetlerin rasyonelleştirilmesi için TRUP desteğine rağmen, bazı daha büyük TSKBlerin Devlet karşısında katı bütçe kısıntılarını algılaması hala zayıftır. Hem Sanayi Bakanlığı hem de Ticaret Bakanlığı ve Hazine, bu TSKBlerin söz konusu bütçe kısıntılarının daha katı olduğunu hissetmesi sağlamak zorundadır.	- Kamu sektörünün piyasa faaliyetlerinden çekilmesi, bağımsız tarım satış kooperatiflerinin desteklenmesi ve etkin piyasaları destekleyen düzenlemelerle tarım piyasalarının etkin bir şekilde işleminin sağlanması.	- 2003 – 2007 yılları arasında tarımsal GSMH'nin yılda % 3'lük bir sürdürülebilir büyüme kaydetmesi. <i>2003 ve 2004 senesinde tarımsal GSMH yılda ortalama %7 oranında büyüme kaydetmiştir.</i> - Girdi ve çıktı fiyatlarının ve kredi sübvansiyonlarının daha fazla azaltılması. <i>Doğrudan gelir desteğine tabi olmayan bu sübvansiyonlar 2003 ve 2004 yıllarında ortalama 550 ile 600 milyon ABD Doları civarında sabit bir değerde kalmıştır. Kırsal finansman eksikliği kırsal kalkınmanın önündeki engellerden biri olmaya devam etmiştir.</i>	IBRD kredi dışı: - Reformların tarım üzerindeki etkisi MY 03	IBRD kredi dışı: - Kırsal Kesim Araştırması MY 04 <i>Tarımsal ve Kırsal Kalkınma için Yatırım ve Politika Öncelikleri Araştırması, MY04;</i> - <i>Kırsal Finansman Anketi MY05</i>	- Doğrudan veya dolaylı tarımsal sübvansiyonlarda 1 Ocak 2001 tarihindeki seviyeleri ile karşılaştırıldığında herhangi bir reel artış olmaması. - Fındık ve tütün piyasalarının rasyonelleşmesinin, çiftçilerin üretimlerini diğer ürünlere yönlendirmesi konusunda desteklenmesi ile kanıtlanmış olması. - Hükümetin sulama ile ilgili harcamalarının sınırlı sayıda alanın tamamlanması üzerinde yoğunlaşması.	- <i>Tarım kesiminde gerçekleştirilen mali düzenlemelerin kalitesi oldukça yüksektir. Doğrudan ve dolaylı tarımsal sübvansiyonların miktarı (DGD hariç) 2001 senesinde 2.2 katrilyon Lirayken 2004 senesinde 450 trilyon Liraya gerilemiştir (2001 yılı reel TL).</i> - <i>Tütün piyasasında rasyonelleştirilmiştir (ARIP kapsamında 60,000 hektar tütün ekilen arazinin dönüşümü öngörülmektedir). Ancak hükümet müdahalesi de bulunmamasına rağmen fındık üretimi bakımından istenen hedefe henüz ulaşamamıştır, zira 2004 senesinde gerçekleşen don üretim miktarını büyük ölçüde etkilemiş ve piyasa fiyatları bu nedenle aşırı yükselmiştir.</i> - <i>Hükümetin sulama harcamaları artık daha az sayıda bölgedeki projelerin tamamlanmasıyla sınırlı olmasına rağmen, sulama sektöründeki harcamaların etkinliği artırılmak isteniyor ise bu eğilimin güçlendirilmesi gerekmektedir.</i>

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibarıyla kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY-04-06		

IV. GÜÇLÜ BİR ÇEVRESEL YÖNETİM VE DOĞAL AFET ÖNLEME

<p>1. Kirlenmenin azaltılması ve doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanılması</p>	<p>- Hızlı büyüme dönemleri, doğal kaynakların hızla tüketilmesine, atık üretimine ve şehirlerde yüksek düzeylerde kirlenmeye neden olmuştur.</p> <p>- Ekonominin düşüşe geçtiği dönemler, kaynak aramaya ve başka bir gelir kaynağı kalmayan korunmasız ve zayıf grupların marjinal topraklar üzerinde giderek artan bir baskı oluşturmaya neden olmuştur. Ayrıca, bu dönemlerde firmaların maliyeti düşürme yolları aramaları ile birlikte kirlilik de artmıştır.</p> <p>- Tarımsal girdi sübvansiyonları, çevreye olumsuz etkileri olan aşırı miktarlarda gübre ve diğer girdilerin kullanımına yol açmış, ancak kırsal büyümenin etkin bir şekilde desteklenmesine katkıda bulunmamıştır.</p> <p>- Ormancılık sektörü, ormancılık gelirlerini yükseltmek ve korumaya yönelik daha iyi girişimler sağlamak amacıyla üretimi artırmaya ihtiyaç duymaktadır. Sonuç itibarıyla, bunun başarılması, Türk ormanlarının, su havzasının korunması ile sel ve toprak erozyonlarının kontrol altına alınmasındaki hayati görevlerini yerine getirmelerine olanak tanıyacaktır.</p> <p>- Bütçe kısıntıları çevre ile ilgili düzenlemelerin uygulanmasında azalmaya neden olmuştur..</p> <p>- AB'ye giriş için AB çevre</p>	<p>- Doğal kaynak kullanımı ve sanayi kirlenmesinin olumsuz etkilerinin azaltılması.</p> <p>- Doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılmasına ve kırsal nüfusa daha yüksek gelir sağlanmasına olanak tanımak amacıyla kaynak yönetiminin geliştirilmesi.</p> <p>- Şehirlerde doğal gaz kullanımının artırılması.</p> <p>- Yerli yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım alanlarının genişletilmesi.</p> <p>- Düzenleme faaliyetlerinin üretim faaliyetlerinden ayrılması ve bazı orman yönetim faaliyetlerinin özelleştirilmesi ile orman kurumlarının talebe dayalı hizmet sunumuna yönlendirilmesi.</p> <p>- Çevre ile ilgili AB müktesebatına uyum sağlama yönündeki hazırlıkların başlatılması.</p>	<p>- Şehirlerdeki sağlığa zararlı emisyonların azaltılması.</p> <p>- Mikro havzalardaki topluma dayalı kaynak yönetim sisteminin daha yaygın olarak başarılı bir şekilde tekrarlanması. <i>Anadolu Su Havzası Projesi kapsamında, mikro havzalardaki topluma dayalı kaynak yönetim planları hazırlanmış ve projenin ilk senesinde uygulamaya konmuştur.</i></p>	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ozona Zarar Veren Maddeler Bitirme Aşaması II MY 96 - GEF Biyolojik Çeşitlilik Projesi MY 00 <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - UÇFP (Ulusal Çevre Faaliyet Planı) / Temiz Hava Girişimi MY 03 - <i>Su ve Atık Su Sektörü Raporu MY03</i> 	<p>IBRD kredileri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yenilenebilir Enerji Projesi MY 04 - Mikro Su Havzası Yönetim Projesi MY04 (<i>Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon Projesi ismini almıştır</i>) - GEF Karadeniz Tarımsal Besinin Azaltılması Projesi – Pilot MY 04 - Özelleştirme ve Çevrenin İyileştirilmesi ile ilgili Pilot Proje MY 04 (GEF fonu) (<i>vazgeçilmiştir</i>) <p>IBRD kredi dışı:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Çevre ile ilgili ESW (Ekonomik Sektör Çalışması) MY05 - <i>Ormanların korunması alanında kamu/özel kesim ortaklığı</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Toplama dayalı milli kaynak yönetim planları uygulanmakta olan köylerin / alanların sayısının artması. - Çevre sektörü önceliklerinin AB çerçevesinde güncellenmesi; ve özelleştirilmesi düşünülen işletmelerin uyum durumlarına yönelik açık kılavuzların geliştirilmesi. - Çevresel etki, uyum ve sorumluluk konularının açık bir şekilde sunulması sonucunda pilot işletmenin özelleştirilmesi sürecinin kolaylaştırılması. - Karadeniz'e dökülen kirlilik atıklarının azaltılması. - Özel mülkiyet ve işletim altındaki yenilenebilir üretim tesislerinin sayısının artması. - Şehirlerde özel sektörün işlettiği gaz dağıtım ağlarının artırılması 	<p>- <i>GEF Biyolojik Çeşitlilik Projesi için seçilmiş dört proje alanı olan İğneada, Camili, Sultan Sazlığı ve Köprülü Kanyonu'nda yöre halkının katılımına dayalı planlama ve yönetim sistemleri oluşturulmuştur.</i></p> <p>- <i>Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon projesi kapsamında topluma dayalı havza planları hazırlanmış ve 20 köyde uygulamaya konmuştur. 60 ile 80 köy için daha mikro havza planı oluşturulması ve uygulamaya konması için gerekli olan sistem işlemeye devam etmektedir. Bağışta bulunan diğer taraf olan AB'yle birlikte çalışmalara başlanmıştır. Topluluğa dayalı koruma altındaki alanların yönetimi 4 milli parkta uygulamaya konmuştur ve aynı sistem 4 ile 10 arasındaki diğer milli parklarda da uygulamaya konacaktır.</i></p> <p>- <i>(Özelleştirme ve Çevresel Rehabilitasyon başlıklı) pilot proje hiç bir zaman hayata geçirilmemiştir. AB Nitrat ve Su Yönergeleri AWRP bünyesinde düzenlenmektedir. "Biyolojik Çeşitliliğin Sürdürülebilir Şekilde Kullanılması ve Doğa Koruma Hakkında Yasal Çerçeve" başlıklı mevzuatın hazırlanmasına devam edilmektedir ve daha geniş kesimlerce ele alınmak üzere Mayıs/Haziran 2005 tarihine kadar yetiştirilecektir.</i></p> <p>- <i>Zirai kirlilik kontrol AWRP tarafından tanıtılmıştır. Bu kapsamda alınan ilk önlem olarak, deşarjın izlenmesine başlanmıştır.</i></p> <p>- <i>Özelleştirme ve Çevresel Uzlaşma başlıklı) pilot proje hiç bir zaman hayata geçirilememiştir.</i></p> <p>- <i>Özel sektör gaz dağıtım sistemleri ile 14 adet imtiyaz sözleşmesi imzalanmıştır. Yeni dağıtım sistemlerinden dolayı ısıtma yükü artışı için, kış aylarında doğal gazın talebin karşılanabilmesini teminen gaz depolama kapasitesi</i></p>
--	---	---	---	---	---	--	--

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibariyle kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY-04-06		
	standartlarının benimsenmesi ve uygulanması gerekecektir.						oluşturulacaktır

Kalkınma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Grubu Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibariyle kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY04-06		
2. Doğal afetlere karşı hazırlıklı olma kapasitesinin artırılması ve doğal afetler nedeniyle uğranan kayıpların en az düzeye indirilmesi	<p>- Türkiye yüksek bir sismik risk altındadır ve sel geçmişi sahipsizdir. Doğal afetler büyük ölçüde insan kaybına ve geniş kapsamlı ekonomik maliyetlere neden olmuştur.</p> <p>- 1999 yılında Marmara ve Düzce'de meydana gelen depremler, daha kapsamlı bir felakete karşı hazır olma kapasitesine, felaket sigortasına ve inşaat faaliyetlerinin sağlam bir şekilde yönetilmesine duyulan ihtiyacı ortaya koymuştur.</p> <p>- İstanbul'un altında olduğu sismik risk, San Francisco ve Los Angeles'daki ile karşılaştırılabilir düzeydedir. Marmara'dakine benzer bir depremin İstanbul yakınlarında meydana gelmesi halinde, insanların göreceği zararın yanı sıra sosyal, ekonomik ve çevresel etkiler dramatik bir şekilde yüksek olacaktır.</p>	<p>- Felaketlere karşı hazırlıklı olma kapasitesinin geliştirilmesi, felaket sigortası ve bina standartları ile güvenlik kurallarının sıkı bir şekilde uygulanması ile doğal afetlerin neden olduğu kayıpların en aza indirilmesi.</p>	<p>- 1999 depreminden etkilenen alanlarda iyileştirme ve yeniden imarın gerçekleştirilmesi.. Yeniden imar ve iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.</p> <p>- Şehirlerde ve kırsal kesimlerde, sosyal hizmetler ve teknik altyapı da dahil olmak üzere, 11.000'den fazla konutun inşa edilmesi. 11,000'den fazla konut inşa edilmiştir.</p> <p>- Operasyon merkezi ve iletişim ve veri ağı ile donatılmış kapsamlı bir acil durum yönetimi kurumunun oluşturulması. TEMAD kurulmuştur; ancak acil durum yönetimi için gerekli olan yetki ve olanaklara henüz sahip değildir.</p> <p>- Ulusal depremin etkilerini azaltma planının geliştirilmesi. Plan oluşturulmuştur.</p> <p>- Özel konutların zorunlu sigorta kapsamına alınması ile önemli depremler nedeniyle devletin ve ulusal ekonominin mazur kalabileceği riskin azaltılması. Türkiye Afet Sigortası Havuz sistemi başarıyla hayata geçirilmiştir.</p> <p>- Belediyelerin felakete dayanıklı gelişimi düzenleme, planlama ve uygulama kabiliyetinin güçlendirilmesi. Özellikle İstanbul'da bir miktar ilerleme kaydedilmiştir.</p> <p>- Topluma dayalı ruhsal sağlık programının desteklenmesi.. Ulusal Akıl Sağlığı Politikasını düzenleyen nihai taslak metin, onay için Sağlık Bakanlığı'na sunulmuştur</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <p>- Sel ve Deprem Sonrası Acil İyileşme MY 99</p> <p>- Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma MY 00</p>	<p>IBRD kredileri:</p> <p>- Sismik Risk Azaltma MY05 (İstanbul Sismik Riski Azaltma ve Acil Durum Hazırlık Projesi (ISMEP) adını almıştır)</p> <p>IFC kredileri:</p> <p>- Yerel sigorta firmalarının ilave deprem sigortası kapsamı sunmalarını sağlayacak yerli bir sigorta firmasına destek olunmuş ve faaliyetlerini genişletmesi sağlanmıştır.</p>	<p>- Marmara bölgesindeki sağlık sunum ve hizmetlerinin yeniden inşası.</p> <p>- Marmara bölgesindeki sağlık sunum ve hizmetlerinin eski haline getirilmesi.</p> <p>- Kapsamlı bir acil durum yönetimi kurumunun tam anlamıyla faaliyet göstermesi ve yerinden yönetime dayanan bir felaket yönetimi sisteminin kurulması.</p> <p>- Felaketle ilgili mevcut hizmetlerin birleştirilmesi.</p> <p>- Özel konutların zorunlu sigorta kapsamına alınmasını şart koşan sigorta kanununun kabul edilmesi.</p> <p>- Sıkı ve etkin bir inşaat kuralları uygulama sisteminin oluşturulması.</p> <p>- Mikro imar planı çalışmaları, hasar haritaları ve arazi kullanım planlarının hazırlanması için yerel seviyede teknik ve kurumsal kapasitenin artırılması.</p> <p>- Sağlık merkezlerinin inşa edilmesi; tıbbi malzemelerin tedarik edilmesi, ve 10.000 hemşire ve hastabakıcının eğitilmesi.</p> <p>- Ulusal ruh sağlığı politikasının getirilmesi.</p> <p>- Meteoroloji yayınları ve</p>	<p>- Marmara depreminden etkilenen yörede 11,000 konut ve okullar ile sağlık tesisleri inşa edilmiştir.</p> <p>- Marmara Bölgesi'nde sağlık ve bakım hizmetleri eski seviyesine döndürülmüştür.</p> <p>- Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü kurulmuş ve faaliyete geçirilmiştir. Ancak, Genel Müdürlük büyük ölçekli felaketlere müdahale etme konusunda tam yetkiye sahip olmadığı gibi gerekli olanaklardan da yoksundur.</p> <p>- Felaketlerle ilgili hizmetlerin birleştirilmesine dair ilerleme kaydedilmektedir.</p> <p>- Sigorta kanunu henüz onaylanmamıştır.</p> <p>- Yapı kanununun yürürlüğe girmesi için ilerleme kaydedilmiştir (ancak, gelinen düzey yeterli değildir).</p> <p>- Marmara Bölgesi'nde çeşitli mikro imar planı çalışmaları hazırlanmış ve seçilen bazı yerel yönetimlerin kapasiteleri artırılmıştır.</p> <p>- Sağlık merkezleri inşaatı ve hemşire yetiştirme kursları tamamlanmıştır.</p> <p>- Ulusal Akıl Sağlığı Politikasının hazırlanarak, onay için Sağlık Bakanlığı'na sunulmuştur.</p> <p>- Meteorolojik tahmin ve sel ikaz sistemi tamamen kurulmuştur.</p> <p>- Türk Afet Sigorta Havuz (TCIP) sistemi</p>

Kalkanma Hedefleri	Bulgu	Hükümet Stratejisi	Ülke Performans Göstergeleri	Dünya Bankası Grubu		Dünya Bankası Grubu Kriterleri	30 Haziran 2005 tarihi itibariyle kriterlerin durumu
				Devam Eden	MY04-06		
						sel uyarısı sisteminin kurulması ile sel riskinin azaltılması.	<i>başarıyla uygulamaya konmuş ve bugüne kadar yaklaşık 2 milyon poliçe satılmıştır.</i>